

अटल भूजल योजनेतर्गत उत्कृष्ट लोकसहभाग
नोंदविणाऱ्या व काम करणाऱ्या गावांना
पुरस्काराने सन्मानित करणेकरिता भूजल
समृद्ध ग्राम स्पर्धा पुरस्कारात सुधारणा
करण्याबाबत .

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: भूजल-१८२२/प्र.क्र.३८/पापु-१९

७ वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ००९.

दिनांक: २६ जून, २०२५

वाचा

- १) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : भूजल -१८२०/ प्र.क्र.३४/ पापु १५,
दिनांक २६/११/२०२०
- २) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : भूजल -१८२१/ प्र.क्र.९४/ पापु १५,
दिनांक २६/०७/२०२१
- ३) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : भूजल -१८२२/ प्र.क्र.२४५/ पापु १५,
दिनांक ९/०३/ २०२३
- ४) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : भूजल -१८२२/ प्र.क्र३८/ पापु १९,
दिनांक १०.०७.२०२३
- ५) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : भूजल -१८२२/ प्र.क्र३८/ पापु १९,
दिनांक १५.०१.२०२४
- ६) आयुक्त तथा प्रकल्प संचालक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, पुणे यांचे पत्र जा.क्र.
भूसवियं/अभूय/ भू.स. ग्रा. स्पर्धा/ प.क्र. ३०४६/२०२४, दिनांक ०९/१०/२०२४
- ७) आयुक्त, तथा प्रकल्प संचालक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, पुणे यांचे पत्र जा.क्र.
भूसवियं/ अभूय/भू.स. ग्रा. स्पर्धा/ प.क्र.२३३/३०/२०२५, दि. २९.०१.२०२५

प्रस्तावना:-

अटल भूजल योजनेअंतर्गत राज्यामध्ये समाविष्ट गावांमध्ये योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये अधिकअधिक लोकसहभागाद्वारे भूजलाचे सनियंत्रण करणे, जलसुरक्षा आराखडा तयार करणे व त्यामध्ये समाविष्ट कामाची अंमलबजावणी करणे, राज्य व केंद्र पुरस्कृत योजनांचे अभिसरण होणेकरिता सुदृढ स्पर्धात्मक वातावरण निर्मितीकरीता भूजल समृद्ध ग्राम स्पर्धा सुरु करण्यास व जिल्हास्तरावर आणि राज्यस्तरावर उत्कृष्ट काम करणाऱ्या गावांना प्रोत्साहन (बक्षीस) निधी देऊन व अधिकारी, कर्मचारी आणि अटल भूजल योजनेमध्ये नेमलेल्या जिल्हा भागीदार संस्था (डीआयापी) यांना प्रशस्तीपत्र व सन्मान चिन्ह देऊन सन्मानित करण्यास संदर्भ क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयाच्ये मान्यता देण्यात आली आहे. भूजल समृद्ध ग्राम स्पर्धेत स्पर्धात्मकता! टिकून राहण्यासाठी तसेच भूजलाच्या बाबतीत उत्कृष्ट काम करणाऱ्या

अन्य गावांना प्रोत्साहन मिळण्यासाठी पुरस्कार रक्कम व क्रमांक यामध्ये सुधारणा करणे आवश्यक आहे जेणेकरून यापुर्वी या क्षेत्रात उत्कृष्ट कार्य केलेल्या गावांबरोबरच नव्याने या क्षेत्रात कार्य करण्यास ग्राम पंचायती/ गावे उद्युक्त होतील. जलसंधारण व भूजलात सुधारणा होण्यासाठी जनजागृती, लोकसहभागाबरोबरच पायाभूत संसाधने तयार होण्यासाठी शासनाच्या विविध योजनांच्या अथवा सामाजिक संस्थांच्या कामामध्ये अंमलबजावणीत गावांना सक्रिय सहभाग घ्यावा लागतो. सदरील प्रक्रियेसह प्रत्यक्षात भूजलात सुधारणा होण्यासाठी काही कालावधी अत्यावश्यक ठरतो. भूजलात शाश्वत सुधारणा होण्यासाठी निरंतर प्रयत्न आवश्यक असले तरी अभियान स्वरूपात कामे हाती घेतली तरी अपेक्षित फलीत साध्य करण्यासाठी काही कालावधी अपेक्षित आहे. अशा स्थितीत गत कालावधीत पुरस्कार प्राप्त गावांच्या तुलनेत अन्य गावे मागे राहण्याची शक्यता आहे. मात्र पुरस्कार प्राप्त गावांतील लोकचळवळीस प्रोत्साहन देणेही आवश्यक ठरते. निकोप स्पर्धात्मक स्थिती तयार होण्यासाठी व नवीन गावांना उचित संधी मिळण्यासाठी गत स्पर्धा कालावधीतील प्रतिसाद विचारात घेता, पुरस्कार रक्कम व क्रमांक यामध्ये उचित सुधारणा करणे आवश्यक ठरते. यास्तव अटल भूजल योजनेतील भूजल समृद्ध ग्राम स्पर्धेत सहभागी इतर ग्रामपंचायतींना प्रोत्साहन मिळण्यासाठी मागील स्पर्धा कालावधीत राज्य व जिल्हास्तरावर पुरस्कार प्राप्त ग्रामपंचायतीसह अन्य उत्कृष्ट गावांना सन्मानित करण्यासाठी पुरस्कारात सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय :-

०२. अटल भूजल योजनेतर्गत राज्यातील समाविष्ट गावांपैकी भूजल समृद्ध ग्राम स्पर्धेकरिता मागील स्पर्धा कालावधीत राज्य व जिल्हास्तरावर पुरस्कार प्राप्त गावे/ गाव, आगामी स्पर्धा कालावधीत संबंधित स्तरावरील त्याच क्रमांकाकरिता अथवा निम्न क्रमांकाकरिता पात्र ठरत असल्यास, अशा गावासमवेत /गावांसमवेत निम्न गुणांकन असणाऱ्या गावाचा पुरस्कारासाठी संयुक्त क्रमांक निर्धारित करण्यात यावा. अशा प्रकरणी एकूण पुरस्काराच्या रक्कमेपैकी २० टक्के रक्कम गतवर्षी पुरस्कार प्राप्त गावाला/ गावांना व ८० टक्के रक्कम अन्य गावास देण्यात यावी.

०३. वरील तरतूद सुलभपणे अवलोकनासाठी पुढीलप्रमाणे स्पष्ट करण्यात येत आहे. गतवर्षी राज्य स्तरावर पुरस्कार प्राप्त गावांचा पुरस्कारासाठी पुढीलप्रमाणे विचार होईल. उदा. मौ. कान्हाटी, जिल्हा पुणे हे प्रथम पुरस्कार प्राप्त गाव राज्यस्तरीय मुल्यांकनात प्रथम क्रमांकावर राहील्यास त्यास द्वितीय गुणानुक्रमावरील गावासह प्रथम क्रमांक देण्यात येईल मात्र पुरस्कार रक्कम २० टक्के मौ. कान्हाटी, जि. पुणे या गावास व ८० टक्के रक्कम अन्य गावास देय राहील. तथापि, मौ. कान्हाटी जि. पुणे हे गाव

राज्यस्तरीय गुणानुक्रमात द्वितीय अथवा तृतीय क्रमांकावर येत असल्यास, या गावास २० टक्के पुरस्कार रक्कम देण्यात येईल. व अन्य गावास ८० टक्के रक्कम देण्यात येईल .

मौ.भेंड ता. माढा जिल्हा सोलापूर या ग्राम पंचायतीचा गत स्पर्धा कालावधीत जिल्हा स्तरावर प्रथम क्रमांक प्राप्त झालेला होता. आगामी कालावधीत राज्यस्तरावरील गुणानुक्रमानुसार राज्यस्तरीय पुरस्कारासाठीची संधी राहील, मात्र जिल्हा स्तरावर सर्वाधिक गुण मिळाल्यास त्यापेक्षा निम्न गुण मिळालेल्या गावासमवेत संयुक्त प्रथम क्रमांक निर्धारित करण्यात येईल व मौ. भेंड या गावास २० टक्के व अन्य गावास ८० टक्के पुरस्कार रक्कम देय राहील . मात्र गुणानुक्रमात द्वितीय अथवा तृतीय क्रमांकावर येत असल्यास, या गावास २० टक्के पुरस्कार रक्कम व अन्य गावास ८० टक्के पुरस्कार रक्कम देण्यात येईल.

०४. गतस्पर्धा कालावधीत जिल्हा स्तरावरील मौ. वडगाव पिंगळा, ता. सिन्हर, जिल्हा नाशिक या द्वितीय क्रमांकावरील गावास आगामी कालावधीत जिल्हा स्तरावर सर्वाधिक गुण मिळाल्यास प्रथम क्रमांक व पुर्ण पुरस्कार रक्कम मौ. वडगाव पिंगळा, ता. सिन्हर, जि. नाशिक या एका गावास देय राहील.

०५ सदर स्पर्धेतील क्रमांक व पुरस्काराची रक्कम याबाबतचे स्पष्टीकरणात्मक विवरण सोबत जोडले आहे.

०६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०६२६१२२०४३९९२८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रा. म. गेंगजे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन मुंबई
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई

- ३) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा. मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग मंत्रालय, मुंबई
- ५) सन्माननीय विधानमंडळ सदस्य (सर्व)
- ६) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) अपर मुख्य सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १०) अपर मुख्य सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) प्रधान सचिव, कृषि विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) अपर मुख्य सचिव, मृद व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) आयुक्त, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, पुणे
- १४) आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, पुणे
- १५) संचालक, मृद संधारण व पाणलोटक्षेत्र व्यवस्थापन, जलसंधारण आयुक्तालय, औरंगाबाद
- १६) जिल्हाधिकारी, सर्व (मुंबई शहर व उपनगर वगळून)
- १७) प्रधान महालेखापाल, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
- १८) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १९) संचालक, महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, नागपूर
- २०) प्रादेशिक संचालक, केंद्रीय भूमीजल मंडळ, नागपूर
- २१) प्रादेशिक उपसंचालक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा (सर्व)
- २२) जिल्हा अधीक्षक, कृषी अधिकारी(संबंधित सर्व)
- २३) प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय , मुंबई.
- २४) कार्यकारी अभियंता, जलसंपदा विभाग (संबंधित सर्व)
- २५) कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी मर्या.
- २६) उपविभागीय महसूल अधिकारी, तहसिलदार, गट विकास अधिकारी, तालुका कृषी अधिकारी (संबंधित सर्व)
- २७) जिल्हा जलसंधारण अधिकारी
- २८) उपअभियंता (लघुसिंचन)/ उपअभियंता (सिंचन) जलसंपदा विभाग/जिल्हा परिषद
- २९) उपसचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ३०) उपसचिव (सर्व), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ३१) ग्रंथपाल, विधानमंडळ ग्रंथालय, मुंबई
- ३२) संबंधित अधिकारी, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा (संचालनालयार्फत)
- ३३) निवड नस्ती

शासन निर्णय क्रमांक भूजल १८२२/ प्र.क्र. ३८/ पापु १९ दि. २६ जून, २०२५ सोबतचे विवरणपत्र

राज्यस्तर

स्पर्धा २०२३-२४		शक्यता क्रमांक १		शक्यता क्रमांक २		शक्यता क्रमांक ३	
२०२३-२४ करिता गुणांक	गावा चे नाव	२०२२-२३ मधील क्रमांक	२०२३-२४ करिता अंतिम क्रमांक व पुरस्कार विभागणी	२०२२-२३ मधील क्रमांक	२०२३-२४ करिता अंतिम क्रमांक व पुरस्कार विभागणी	२०२२-२३ मधील क्रमांक	२०२३-२४ करिता अंतिम क्रमांक व पुरस्कार विभागणी
१	अ	१	प्रथम पुरस्कार अ-२०% रु. २० लाख ब- ८०% रु. ८० लाख	१	प्रथम पुरस्कार अ- २०% रु. २० लाख ब- ८०% रु. ८० लाख		प्रथम पुरस्कार अ- १००% रु. १०० लाख
२	ब		द्वितीय पुरस्कार क-२०% रु. ९० लाख ड- ८०% रु. ४० लाख	२	द्वितीय पुरस्कार क-१००% रु. ५० लाख		द्वितीय पुरस्कार ब- १००% रु. ५० लाख
३	क	२	तृतीय पुरस्कार इ-१००% रु. ३० लाख	३	तृतीय पुरस्कार ड-१००% रु. ३० लाख	२	तृतीय पुरस्कार क-१०% रु.३ लाख ड-१०%रु.३ लाख इ-८०%रु. २४ लाख
४	ड					३	
५	इ						

जिल्हास्तर

स्पर्धा २०२३-२४		शक्यता क्रमांक १		शक्यता क्रमांक २		शक्यता क्रमांक ३	
२०२३-२४ करिता गुणांक	गावा चे नाव	२०२२-२३ मधील क्रमांक	२०२३-२४ करिता अंतिम क्रमांक व पुरस्कार विभागणी	२०२२-२३ मधील क्रमांक	२०२३-२४ करिता अंतिम क्रमांक व पुरस्कार विभागणी	२०२२-२३ मधील क्रमांक	२०२३-२४ करिता अंतिम क्रमांक व पुरस्कार विभागणी
१	अ	१	प्रथम पुरस्कार अ-२०% रु. १० लाख ब- ८०% रु. ४० लाख	१	प्रथम पुरस्कार अ- २०% रु. १० लाख ब- ८०% रु. ४० लाख		प्रथम पुरस्कार अ-१००%रु.५० लाख
२	ब		द्वितीय पुरस्कार क- २०% रु. ६ लाख ड- ८०% रु. २४ लाख	२	द्वितीय पुरस्कार क-१००%रु. ३० लाख		द्वितीय पुरस्कार ब- १००%रु. ३० लाख
३	क	२	तृतीय पुरस्कार इ-१००% रु. २० लाख	३	तृतीय पुरस्कार ड-१००%रु. २० लाख	२	तृतीय पुरस्कार क-१०%रु.२ लाख ड-१०%रु.२ लाख इ-८०%रु. १६ लाख
४	ड					३	
५	इ						